הִלְכוֹת פֶּסַח סִימָן תמה

[ב]קָשֶׁה וְאֵין הַיָּם מְחַתְּכוֹ בִּמְהֵרָה, הֲרֵי זֶה (ה) מְפָרְרוֹ וְאַחַר כָּךְ זוֹרְקוֹ לַיָּם. הַגָּהּ: (ו) וְהַמִּנְהָג לְשָׂרְפוֹ. (ז) וְטוֹב לְשָׂרְפוֹ בַּיּוֹם, דּוּמְיָא דְנוֹתָר שֶׁהָיָה נִשְׂרָף בַּיּוֹם (דברי עצמו). אַךְ אִם רוֹצֶה לְשָׂרְפוֹ מִיָּד אַחַר הַבְּדִיקָה כְּדֵי שֶׁלֹּא יִגְרְרֶנּוּ חֻלְדָּה, (ג) (ח) הָרְשׁוּת בְּיָדוֹ. (הגהות מיימוני פרק ג׳ (אות א׳) וכל בו (סי׳ מח)): **ב** [ג]וְאִם נְתָנוֹ (ג) (ט) לְאֵינוֹ יְהוּדִי קֹדֶם שָׁעָה שִׁשִּׁית, (י) אֵינוֹ צָרִיךְ לְבַעֵר. וְאִם שְׂרָפוֹ קֹדֶם שָׁעָה שִׁשִּׁית, הֲרֵי זֶה מֻתָּר (יא) לֵהָנוֹת בַּפֶּחָמִין שֶׁלּוֹ בְּתוֹךְ הַפֶּסַח. [ד]אֲבָל אִם שְׂרָפוֹ מִשָּׁעָה שִׁשִּׁית וּלְמַעְלָה, הוֹאִיל וְהוּא אָסוּר בַּהֲנָאָה, הֲרֵי זֶה לֹא יַסִּיק בּוֹ (ד) תַּנּוּר וְכִירַיִם וְלֹא יְבַשֵּׁל, וְאִם בִּשֵּׁל אוֹ אָפָה אוֹתָהּ הַפַּת וְאוֹתוֹ הַתַּבְשִׁיל (ה) [ה] (יב) * אֲסוּרִים

ב הָרַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק ג׳ (הי״א) וּכְרַב יוֹסֵף (כח.). ג מִשְׁנָה שָׁם כ״א (ע״א) וּבַגְּמָרָא שָׁם (ע״ב). ד לְשׁוֹן הָרַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק ג׳ (הי״א) מִמִּשְׁנָה (כא.) וּכְמַסְקָנַת הַגְּמָרָא כ״ז (ע״א) וּלְחֻמְרָא.

בְּאֵר הֵיטֵב

וְהַיַּד אַהֲרֹן (הגה״ט) הִקְשָׁה עָלָיו וְהִסְכִּים עִם הַחֹק יַעֲקֹב (סק״א) עַיֵּן שָׁם: (ג) **הָרְשׁוּת.** וּמַהֲרִי״ל (הל׳ בדיקת חמץ) כָּתַב לִשְׂרֹף דַּוְקָא בַּיּוֹם כְּדֵי שֶׁיִּזְכֹּר לְבַטֵּל. רַשַּׁ״ל (שו״ת סי׳ פז) קִבֵּל מֵרַבּוֹתָיו לִשְׂרֹף הֶחָמֵץ בְּהוֹשַׁעְנוֹת. חֹק יַעֲקֹב. [וּבִכְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה כָּתַב דְּיֵשׁ לְהַסִּיק הַתַּנּוּר בְּלוּלָב] עַיֵּן שָׁם: **ב** (ג) **לְאֵינוֹ יְהוּדִי.** כָּתַב הַבַּ״ח בִּתְשׁוּבָה סִימָן (קמ״ז) [קמ״ג] דְּאָסוּר לָתֵת לְעַבְדּוֹ וּלְשִׁפְחָתוֹ חָמֵץ הַנִּשְׁאָר בְּיוֹם אַרְבָּעָה עָשָׂר אִם הֶחָמֵץ רַב שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְאָכְלָן קֹדֶם זְמַן אִסּוּר, מֵאַחַר דִּמְזוֹנוֹתֵיהֶם עָלָיו הָוֵי לֵיהּ כְּפוֹרֵעַ חוֹבוֹ בְּאִסּוּרֵי הֲנָאָה עַיֵּן שָׁם: (ד) **תַּנּוּר.** כָּתַב בֵּית הִלֵּל בְּיוֹרָה דֵעָה סִימָן קמ״ב דְּשַׁלְהֶבֶת שֶׁל חָמֵץ מֻתָּר, דְּלֹא גָּרַע מֵעֵצִים שֶׁל עֲבוֹדָה זָרָה דְּאָפְרָן אָסוּר וַאֲפִלּוּ הָכִי שַׁלְהֶבֶת מֻתָּר, וְאִם כֵּן גַּבֵּי חָמֵץ נַמֵּי אַף עַל גַּב שֶׁאָפְרָן אָסוּר מִכָּל מָקוֹם שַׁלְהֶבֶת מֻתָּר עַיֵּן שָׁם. וְהַחֹק יַעֲקֹב (סק״ו) הִקְשָׁה עָלָיו וּפָסַק דְּשַׁלְהֶבֶת אֲסוּרָה עַיֵּן שָׁם. וְהַיַּד אַהֲרֹן (הגה״ט) מְיַשֵּׁב קַשְׁיַת בַּעַל חֹק יַעֲקֹב עַיֵּן שָׁם: (ה) **אֲסוּרִים.** הַסְכָּמַת הָאַחֲרוֹנִים לֶאֱסֹר אַף כְּשֶׁאֵין אֲבוּקָה כְּנֶגְדּוֹ,

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ב [ה] אֲסוּרִים. עַיֵּן בַּאֵר הֵיטֵב, וְעַיֵּן בְּשׁוּ״ת פְּנֵי יְהוֹשֻׁעַ סִימָן י״א בְּמַצָּה שֶׁנִּתְכַּפְּלָה וְהִנִּיחָהּ אֵצֶל הָאֵשׁ שֶׁבְּפִי הַתַּנּוּר לְשָׂרְפָהּ, וְהָיוּ שָׁם מַצּוֹת בַּתַּנּוּר, גַּם קְדֵרָה נִתְבַּשֵּׁל בָּאֵשׁ הַזֶּה, וְהֶאֱרִיךְ בְּדִין זֶה וְזֶה גּוֹרֵם עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בִּפְרִי מְגָדִים יוֹרֶה דֵעָה בַּפְּתִיחָה לְהִלְכוֹת בָּשָׂר בְּחָלָב (ד״ה שוב) שֶׁהִקְשָׁה שָׁם עַל הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ו) מִכַּרְיָא דְּחִטֵּי דְּנָפַל עֲלֵיהּ יֵין נֶסֶךְ (ע״ז סה:) שֶׁהוּא אִסּוּר דְּאוֹרַיְיתָא, וּמַה שֶּׁכָּתַבְתִּי עַל זֶה בְּשׁוּ״ת בֵּית אֶפְרַיִם (או״ח) סִימָן ל״ט

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

קָשֶׁה. כְּגוֹן (ה) פַּת יָבֵשׁ קָשֶׁה אוֹ (ו) חִטִּים יְבֵשִׁים שֶׁנִּתְחַמְּצוּ: (ה) **מְפָרְרוֹ.** בְּפַת פּוֹרְרוֹ לְפֵרוּרִים וְכַנַּ״ל, בְּחִטִּים (ז) גַּם כֵּן מְחַתְּכָם דַּק דַּק (ח) אוֹ טוֹחֲנָם כְּדֵי שֶׁיִּהְיוּ נוֹחִים לְהָמִיס מְהֵרָה בְּתוֹךְ הַמַּיִם. וְיֵשׁ מְקִלִּין בְּחִטִּים שֶׁאֵין צָרִיךְ לְחַתְּכָם, אֶלָּא (ט) מְפַזְּרָן עַל פְּנֵי הַמַּיִם שֶׁלֹּא יוּכַל אָדָם לְלַקְּטָן וְדַיּוֹ. וּבִמְקוֹם הַדְּחָק (י) כְּגוֹן שֶׁיֵּשׁ לוֹ חִטִּים הַרְבֵּה וְיִשְׁתַּהֶה עַד שֶׁיָּבוֹא לְחַתְּכָם אוֹ לְטָחְנָם, יֵשׁ לִסְמֹךְ עַל סְבָרָא זוֹ. וְדַע (יא) דְּכַמָּה פּוֹסְקִים מַחְמִירִים אֲפִלּוּ בְּפַת שֶׁאֵינוֹ קָשֶׁה דְּבָעֵי פֵּרוּר כְּשֶׁמְּטִילִים לַיָּם וְלַנָּהָר, וְעַל כֵּן הִסְכִּימוּ הָאַחֲרוֹנִים (יג) לְהַחְמִיר וְלַעֲשׂוֹת פֵּרוּר בְּכָל מָקוֹם. אָכֵן אִם מַשְׁלִיכוֹ לְבֵית הַכִּסֵּא (יג) הֲרֵי הוּא כִּמְבֹעָר מִן הָעוֹלָם לְגַמְרֵי כֵּיוָן שֶׁשּׁוּם אָדָם לֹא יוּכַל לֵהָנוֹת מִמֶּנּוּ, וְאֵין צָרִיךְ לְפָרְרוֹ קֹדֶם שֶׁמַּשְׁלִיכוֹ אֲפִלּוּ הוּא פַּת קָשֶׁה וְכַיּוֹצֵא בוֹ, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יַשְׁלִיכֶנּוּ שָׁם לִפְנֵי חֲזִיר, שֶׁאָסוּר לְהַאֲכִיל לִבְהֵמָה אֲפִלּוּ הִיא שֶׁל עַכּוּ״ם וְהֶפְקֵר וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ בְּסִימָן תמ״ח סָעִיף ו׳, אֲבָל כְּשֶׁאֵינוֹ מַשְׁלִיכוֹ שָׁם לִפְנֵי חֲזִיר, אַף עַל פִּי שֶׁסּוֹפוֹ לָבוֹא לְשָׁם אֵין לָחֹשׁ לָזֶה. (יד) מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַיִם מְכֻנָּסִין וּבָהֶם דָּגִים, לֹא יַשְׁלִיךְ לְשָׁם הֶחָמֵץ שֶׁצָּרִיךְ לְבַעֲרוֹ, אֲפִלּוּ מְפָרְרוֹ קֹדֶם שֶׁמַּשְׁלִיכוֹ, שֶׁהֲרֵי הוּא נֶהֱנֶה בְּמַה שֶּׁהַדָּגִים יֹאכְלוּהוּ: (ו) **וְהַמִּנְהָג לְשָׂרְפוֹ.** דְּחוֹשְׁשִׁין (טו) לְדַעַת הַפּוֹסְקִים שֶׁפָּסְקוּ כְּרַבִּי יְהוּדָה דְּאָמַר אֵין בִּעוּר חָמֵץ אֶלָּא שְׂרֵפָה, דְּיָלְפִינַן מִנּוֹתָר שֶׁהוּא בִּשְׂרֵפָה. וּמִנְהָג זֶה הוּא אֲפִלּוּ אִם שׁוֹרְפוֹ בַּזְּמַן הָרָאוּי, דְּהַיְנוּ (טז) בְּסוֹף שָׁעָה חֲמִישִׁית כְּמִנְהָגֵנוּ וּכְדִמְבֹאָר לְעֵיל בְּסִימָן תל״ד (ס״א) אוֹ בְּכָל שָׁעָה שִׁשִּׁית, וְכָל שֶׁכֵּן (יז) בְּמָצָא חָמֵץ לְאַחַר שֵׁשׁ אוֹ בְּפֶסַח גּוּפָא דִּבְוַדַּאי יֵשׁ לִנְהֹג לְכַתְּחִלָּה לְבַעֲרוֹ עַל יְדֵי שְׂרֵפָה דַּוְקָא: (ז) **וְטוֹב לְשָׂרְפוֹ בַּיּוֹם.** וּמַהֲרִי״ל (הל׳ בדיקת חמץ) כָּתַב טַעַם אַחֵר דְּנָכוֹן יוֹתֵר לִשְׂרֹף בַּיּוֹם, כְּדֵי שֶׁמִּתּוֹךְ זֶה יִזְכֹּר לְבַטֵּל בִּטּוּל שֵׁנִי שֶׁמְּבַטְּלִין בַּיּוֹם. וְשׁוֹרְפִין בְּשָׁעָה חֲמִישִׁית, שֶׁהֲרֵי צָרִיךְ לְבַטֵּל אַחַר כָּךְ, וּבְשֵׁשׁ לָאו בִּרְשׁוּתֵיהּ לְבַטְּלוֹ [מָגֵן אַבְרָהָם לְעֵיל בְּסִימָן תל״ד (סק״ז)]. אִם יֵשׁ לוֹ הוֹשַׁעְנוֹת (יח) טוֹב לִשְׂרֹף הֶחָמֵץ בַּהוֹשַׁעְנוֹת, הוֹאִיל וְאִתְעֲבִיד בּוֹ מִצְוָה חֲדָא לִיתְעֲבִיד בּוֹ גַּם מִצְוַת תַּשְׁבִּיתוּ: (ח) **הָרְשׁוּת בְּיָדוֹ.** וַאֲפִלּוּ הָכִי (יט) מִתְקַיֵּם מִצְוַת תַּשְׁבִּיתוּ בִּזְמַנּוֹ, שֶׁמִּשְׁלֹשִׁים יוֹם וְאֵילָךְ קֹדֶם הַפֶּסַח חָל עָלָיו חוֹבַת בִּעוּר: **ב** (ט) **לְאֵינוֹ יְהוּדִי קֹדֶם וְכוּ׳.** [א]וְאָסוּר לִתֵּן לְעַבְדּוֹ וּלְשִׁפְחָתוֹ נָכְרִים שֶׁמְּזוֹנוֹתָן עָלָיו אִם הוּא הַרְבֵּה שֶׁאִי אֶפְשָׁר שֶׁיֹּאכְלֶנּוּ קֹדֶם זְמַן הָאִסּוּר, כֵּן כָּתַב בְּחֹק יַעֲקֹב (סק״ד) בְּשֵׁם הַבַּ״ח (שו״ת סי׳ קמג). וּבְסֵפֶר חֶמֶד מֹשֶׁה (סק״ה) חוֹלֵק עֲלֵיהֶם דְּלֹא אִכְפַּת לָן מַה שֶּׁמְּזוֹנוֹתָיו עָלָיו, כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ פּוֹרֵעַ לוֹ בִּזְמַן הָאִסּוּר אֶלָּא קֹדֶם הַפֶּסַח פּוֹרֵעַ לוֹ מַה שֶּׁמְּחֻיָּב לוֹ, וּכְשֶׁיָּבוֹא הַפֶּסַח אֵינוֹ מְחֻיָּב עוֹד בִּמְזוֹנוֹתָיו שֶׁהֲרֵי כְּבָר פְּרָעוֹ קֹדֶם, רַק שֶׁאָסוּר לוֹ לוֹמַר בְּפֵרוּשׁ שֶׁיַּחֲזִיק הֶחָמֵץ כָּל יְמֵי הַפֶּסַח, שֶׁאִם כֵּן רוֹצֶה בְּקִיּוּמוֹ שֶׁל חָמֵץ שֶׁאָסוּר, אֶלָּא יִתֵּן לוֹ בִּסְתָם וְיֹאמַר לוֹ הֵילָךְ חָמֵץ זֶה בְּחוֹבְךָ וְשׁוּב לֹא יִהְיֶה לְךָ מְזוֹנוֹת עָלַי כָּל יְמֵי הַפֶּסַח. וְכֵן הִסְכִּים לְדִינָא הַגָּאוֹן מַהַרְשַׁ״ק בְּחִדּוּשָׁיו, וְכָתַב שֶׁעַל כָּל פָּנִים יֵשׁ לוֹ לִזָּהֵר שֶׁלֹּא יֹאכַל הָעֶבֶד הֶחָמֵץ בְּבֵיתוֹ, שֶׁלֹּא יַחְשְׁדוּ אוֹתוֹ שֶׁפּוֹרֵעַ חוֹבוֹ בְּחָמֵץ, וּכְדִמְבֹאָר לְקַמָּן בְּסִימָן ת״נ סָעִיף ו׳ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק יד): (י) **אֵינוֹ צָרִיךְ לְבַעֵר.** וּמִכָּל מָקוֹם נָכוֹן לִנְהֹג [ב]שֶׁלֹּא לְהוֹצִיא כָּל חֲמֵצוֹ הַנִּשְׁאָר לוֹ בִּנְתִינָתוֹ לָעַכּוּ״ם וּלְקַיֵּם מִצְוַת הַשְׁבָּתָה בְּשָׁעָה שִׁשִּׁית בְּפֵרוּרִים שֶׁמַּנִּיחַ לְשָׂרְפָם, שֶׁהַפֵּרוּרִים נִשְׁבָּתִים וְעוֹמְדִים וַאֲפִלּוּ מַנִּיחָם אֵינוֹ עוֹבֵר בְּ׳בַל יֵרָאֶה׳, אֶלָּא יַנִּיחַ מֵחֲמֵצוֹ לְכָל הַפָּחוֹת כַּזַּיִת כְּדֵי לְקַיֵּם מִצְוַת תַּשְׁבִּיתוּ כְּתִקּוּנָהּ [בֵּית מֵאִיר (ס״א) וְכֵן כָּתַב בְּחַיֵּי אָדָם (כלל יט סעי׳ ל) וּבְחֶמֶד מֹשֶׁה (סק״ב)]: (יא) **לֵהָנוֹת בַּפֶּחָמִין שֶׁלּוֹ וְכוּ׳.** שֶׁהֲרֵי הֶחָמֵץ לֹא נֶאֱסַר אָז בַּהֲנָאָה. וְהוּא הַדִּין שֶׁמֻּתָּר בְּשָׁעָה חֲמִישִׁית לְבַשֵּׁל בּוֹ וּשְׁאָר מִינֵי הֲנָאוֹת, אָכֵן הַמִּנְהָג לַעֲשׂוֹת לוֹ מְדוּרָה בִּפְנֵי עַצְמוֹ אֲפִלּוּ בְּשָׁעָה חֲמִישִׁית, כְּדֵי שֶׁלֹּא יָבֹאוּ לְהָקֵל גַּם בְּשָׁעָה שִׁשִּׁית. וְנוֹהֲגִין לִשְׂרֹף אוֹתוֹ בֶּחָצֵר וְלֹא בְּכִירָה [אַחֲרוֹנִים]: (יב) **אֲסוּרִים וְכוּ׳.** וְאַף עַל גַּב דְּזֶה וְזֶה גּוֹרֵם הוּא, שֶׁהַתַּנּוּר הוּא שֶׁל הֶתֵּר וְהָעֵצִים [דְּהַיְנוּ הֶחָמֵץ] שֶׁל אִסּוּר, וְקַיְמָא לָן בְּעָלְמָא דְּזֶה וָזֶה גּוֹרֵם מֻתָּר, שָׁאנֵי הָכָא דְּגוֹרֵם הָעֵצִים שֶׁל אִסּוּר

בֵּאוּר הֲלָכָה

ב * אֲסוּרִים בַּהֲנָאָה. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק יב), וְדַע דְּאַף שֶׁסָּתַמְנוּ בִּפְנִים לְהַחְמִיר אַף בְּדִיעֲבַד בְּשֶׁאָפָה בְּתַנּוּר עַל גַּבֵּי גַּחֶלֶת וְאֵפֶר מִפְּנֵי שֶׁכֵּן סָתְמוּ כַּמָּה אַחֲרוֹנִים לְהַחְמִיר, דַּעַת הַשַּׁ״ךְ בְּיוֹרֶה דֵעָה סִימָן קמ״ב (סק״י) אֵינוֹ כֵן, דִּסְבִירָא לֵהּ שָׁם דְּאַף עַל גַּב דִּבְאָפָה אוֹ בִּשֵּׁל עַל גַּבֵּי גַּחֶלֶת לְחוּד בְּוַדַּאי אָסוּר,

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ס) פְּרִי חָדָשׁ נְהַר שָׁלוֹם (סק״ב) וּמַטֵּה יְהוּדָה (סק״א): (ו) גְּמָרָא (כח.): (ז) כֵּן מַשְׁמַע בְּהָרַב הַמַּגִּיד (פ״ג הי״א) בְּשִׁיטַת הָרַמְבַּ״ם, וְכֵן הִסְכִּימוּ הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ב) וְהָאֵלִיָּה רַבָּה (סק״א) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים וְכֵן כָּתַב הַגְּרָ״א, וְכֵן כָּתַב רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל לְהָדְיָא בְּפֵרוּשׁוֹ (כח. ד״ה וחכמים) דְּגַם בְּחִטִּים צָרִיךְ לְפָרֵר עַיֵּן שָׁם, וּדְלֹא כְּחֹק יַעֲקֹב (סק״ב): (ח) הַגְּרַ״ז (ס״ד): (ט) כְּפֵרוּשׁ רַשִׁ״י (שם ד״ה בחיטי) וְכֵן כָּתַב מַהֲרַ״ם חֲלַאוָוה (שם ד״ה חמץ) וְרַבֵּנוּ מָנוֹחַ בְּפֶרֶק ג׳ מֵהִלְכוֹת חָמֵץ דִּין י״א: (י) הַגְּרַ״ז (שם): (יא) רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל (שם) וְהָעִטּוּר (ח״ב קכא.) וְהָרֹא״שׁ (פ״ב סי׳ ג) וְהָרִיטְבָּ״א (שם ד״ה וחכמים), וְכֵן הִסְכִּים בִּפְרִי חָדָשׁ: (יב) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (יג) אַחֲרוֹנִים: (יד) אַחֲרוֹנִים: (טו) טַ״ז (סק״ב) וְהַגְּרָ״א וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים: (טז) אַף שֶׁלְּהָרֹא״שׁ (פ״ב סי׳ ג) גַּם לְהָנֵי פּוֹסְקִים דְּבִעוּר חָמֵץ הוּא בִּשְׂרֵפָה מוֹדוּ דִּבְשָׁעָה חֲמִישִׁית דְּהַשְׁבָּתָתוֹ לְכַתְּחִלָּה בְּכָל דָּבָר, מִכָּל מָקוֹם **נָהֲגוּ עַל פִּי דַּעַת הַטּוּר שֶׁהִשִּׁיג עַל הָרֹא״שׁ בָּזֶה, וְהוֹכִיחַ דְּכָל הָנֵי פּוֹסְקִים שֶׁפָּסְקוּ דְּבִעוּר חָמֵץ הוּא בִּשְׂרֵפָה, אֲפִלּוּ שְׁלֹשִׁים יוֹם קֹדֶם פֶּסַח נַמִּי בִּשְׂרֵפָה דַּוְקָא,** מַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״ג) דְּלֹא כְּעוֹלַת שַׁבָּת (סק״א), וְכֵן כָּתַב בְּבֵאוּר הַגְּרָ״א: (יז) מִשּׁוּם דִּבְשֵׁשׁ הוּא רַק דַּעַת רַשִׁ״י (יב: ד״ה שלא) וְכִמְעַט כָּל הַפּוֹסְקִים פְּלִיגִי עָלָיו, וּבִלְאַחַר שֵׁשׁ אַדְּרַבָּה כִּמְעַט כָּל הַפּוֹסְקִים הָעוֹמְדִים בְּשִׁיטַת רַבִּי יְהוּדָה מַחְמִירִים, וּכְפֵרוּשׁ רַבֵּנוּ תָּם (שם ד״ה אימתי) עַל הָא דְּאָמְרִינַן בַּשַּׁ״ס י״ב (ע״ב) אֵימָתַי אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, שֶׁלֹּא בִּשְׁעַת בִּעוּרוֹ, דְּהַיְינוּ לְאַחַר שֵׁשׁ וָאֵילָךְ, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַגְּרָ״א סָעִיף קָטָן ד׳ שֶׁהוֹכִיחַ מֵהַרְבֵּה מְקוֹמוֹת כְּשִׁיטָה זוֹ, וְדִבְרֵי הַטַּ״ז בְּסָעִיף קָטָן ב׳ שֶׁמְּבֹאָר בּוֹ הֵפֶךְ דְּבָרֵינוּ מֻקְשִׁים מְאֹד, וּכְבָר תָּמַהּ עָלָיו בְּסֵפֶר חֶמֶד מֹשֶׁה (סק״ג) וְכֵן בְּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״ד): (יח) אַחֲרוֹנִים: (יט) מִמַּהֲרִי״ק (סי׳ קעד):

ליקוטי דברי הרב: א] בשו״ע הרב (סי׳ תמג ס״ד בסוגריים) סתם לאיסור כהב״ח [ובצידו ציין, עיין סי׳ ת״נ וצ״ע (עיי״ש ס״ז)]. **ב]** בשו״ע הרב (ס״י) לא הביא ענין זה.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

ה הַגָּהוֹת מַיְמוֹנִי פֶּרֶק ג׳ (הי״א אות כ).

(יג) **בַּהֲנָאָה.** (יד) * **וְכֵן** (ו) [ו] **הַפֶּחָמִין** (טו) **שֶׁלּוֹ אֲסוּרִים בַּהֲנָאָה, הוֹאִיל וּשְׂרָפוֹ אַחַר שֶׁנֶּאֱסַר בַּהֲנָאָה:**
ג (טז) **הקֹדֶם זְמַן אִסּוּרוֹ יָכוֹל לְהַשְׁלִיכוֹ** (יז) **בְּמָקוֹם שֶׁהָעוֹרְבִים מְצוּיִים שָׁם,** [*] **וְאִם מְצָאוֹ אַחַר זְמַן אִסּוּרוֹ שֶׁלֹּא אֲכָלוּהוּ הָעוֹרְבִים, אַף עַל פִּי שֶׁהַמָּקוֹם הֶפְקֵר לֹא יַנִּיחֶנּוּ שָׁם** (יח) **אֶלָּא יְבַעֲרֶנּוּ.** (וְאִם לֹא מָצָא חָמֵץ כְּשֶׁבָּדַק יִשְׂרֹף הַכְּלִי שֶׁלָּקַח לַבְּדִיקָה, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִשְׁכַּח חוֹבַת בִּעוּר) (מהרי״ל (הל׳ מדיקת חמץ)):

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

דִּמְבֹאָר בַּמַּרְדְּכִי (סי׳ תקנח) לְעִנְיַן הֶתֵּר הַתַּרְנְגֹלֶת לְפִי שֶׁאֵינָהּ נִמְכֶּרֶת בְּיֹקֶר, שֶׁהַבִּיא רְאָיָה מֵהָא דְּכַרְיָא דְּחִטֵּי כֵּיוָן שֶׁאֵין הַחִטִּים נִמְכָּרִים בְּיֹקֶר בִּשְׁבִיל הַיַּיִן נָסָךְ, וְעַיֵּן שָׁם דִּלְעִנְיַן תַּעֲרוֹבוֹת חָמֵץ שֶׁעָבַר עָלָיו הַפֶּסַח שַׁפִּיר מֻתָּר לִמְכֹּר חוּץ מִדְּמֵי אִסּוּר כו׳ עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַב עַל דִּבְרֵי הַמַּרְדְּכִי בְּנוֹדָע בִּיהוּדָה מַהֲדוּרָה תִּנְיָנָא סִימָן ע׳: [ו] **הַפֶּחָמִין.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב וְעַיֵּן בָּאֲמוּנַת שְׁמוּאֵל (סי׳ נה) עַל הַקּוּשְׁיָא שֶׁהִקְשׁוּ מִתְּמוּרָה (לד.) מַה שֶּׁכָּתַב בָּזֶה:
ג [בשו״ע] וְאִם מְצָאוֹ אַחַר זְמַן אִסּוּרוֹ כו׳. וְכָתַב בְּשׁוּ״ת פְּנֵי יְהוֹשֻׁעַ סִימָן י״ב בְּאֶחָד

בְּאֵר הֵיטֵב

רַק בְּבִשְׁלָהּ אוֹ נֶאֱפָה אֵצֶל גֶּחָלִים אוֹ בְּחֻמּוֹ שֶׁל תַּנּוּר. גַּם מְבֹאָר בְּדִבְרֵי אַחֲרוֹנִים דְּאֵין לוֹ תַּקָּנָה בְּהוֹלָכַת הֲנָאָה לְיָם הַמֶּלַח. אָכֵן לְמָכְרוֹ לְאֵינוֹ יְהוּדִי חוּץ מִדְּמֵי אִסּוּר שֶׁבּוֹ, הַשַּׁ״ךְ בְּיוֹרֶה דֵעָה סִימָן ק״י (סק״ב) מַתִּיר, רַק שֶׁיְּהֵא בְּעִנְיָן שֶׁלֹּא יַחֲזֹר וְיִמְכְּרֶנּוּ לְיִשְׂרָאֵל, וְכֵן פֶּסַק הַפְּרִי חָדָשׁ אֲבָל הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ו) כָּתַב דְּאֵין לוֹ תַּקָּנָה כְּלָל עַיֵּן שָׁם. וְהַחֹק יַעֲקֹב (סק״ז) הִסְכִּים עִם הַשַּׁ״ךְ בְּאֵין אֲבוּקָה כְּנֶגְדּוֹ דְּהוּא רַק אִסּוּר דְּרַבָּנָן עַיֵּן שָׁם. וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ה) אֲפִלּוּ הָיָה כָּאן גַּם כֵּן עֵצִים דְּהֶיתֵּרָא לֹא מְהַנֵּי, אַף דְּהָוֵי זֶה וָזֶה גּוֹרֵם עַיֵּן שָׁם: (ו) **הַפֶּחָמִין.** וְהוּא הַדִּין אֶפְרָן. וּמִכָּל מָקוֹם מֻתָּר לְכַסּוֹת בּוֹ דַּם שְׁחִיטָה מִשּׁוּם דְּמִצְוֹת לָאו לֵהָנוֹת נִתְּנוּ. אַחֲרוֹנִים:

בְּאוּר הֲלָכָה

מִכָּל מָקוֹם בְּאָפָה תּוֹךְ הַתַּנּוּר שֶׁהֻסַּק עַל גַּבֵּי גֶּחָלִים מֻתָּר, דְּזֶה וָזֶה גּוֹרֵם הוּא, וְלֹא אָמְרִינָן דִּכְחַד גּוֹרֵם הוּא אֶלָּא בְּשֶׁאָפָה נֶגֶד אֵשׁ שֶׁל גּוּף הֶחָמֵץ דַּחֲשִׁיבֵי וּלְהָכִי לֹא מַשְׁגְּחִינַן עַל הַתַּנּוּר, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּגַחֶלֶת וְאֵפֶר, וְכָל שֶׁכֵּן בְּשֶׁגָּרַף כָּל הַגֶּחָלִים וְאֵפֶר מִתּוֹכוֹ וְאַחַר כָּךְ אָפָה בּוֹ בְּוַדַּאי אֵין לְהַחְמִיר בְּדִיעֲבַד, וְכֵן דַּעַת מָגֵן אַבְרָהָם בְּרֵישׁ סָעִיף קָטָן ה׳ (וְאַף שֶׁאַחַר כָּךְ חָזַר בּוֹ וְאָסַר זֶה וָזֶה גּוֹרֵם בְּחָמֵץ, כַּמָּה אַחֲרוֹנִים דָּחוּ רְאָיָתוֹ וְגַם הַגְּרָ״א חוֹלֵק עָלָיו), וְהַמְעַיֵּן בְּרַבֵּנוּ מָנוֹחַ בְּחִדּוּשָׁיו עַל הָרַמְבַּ״ם (פ״ג הי״א) יִרְאֶה דְּדַעְתּוֹ דַּאֲפִלּוּ עַל גַּבֵּי גַּחֶלֶת מַמָּשׁ מֻתָּר בְּדִיעֲבַד, מִכָּל מָקוֹם לְמַעֲשֶׂה קָשֶׁה לְהָקֵל בְּכָל זֶה אַחֲרֵי שֶׁכָּל הָאַחֲרוֹנִים סָתְמוּ לְהַחְמִיר וְגַם הַגְּרָ״א בְּבֵאוּרוֹ, דְּאֵין חִלּוּק בֵּין שֶׁבִּשֵּׁל עַל גַּבֵּי גַּחֶלֶת וְאֵפֶר שֶׁל חָמֵץ וּבֵין שֶׁבִּשֵּׁל עֲלֵיהֶם בְּתוֹךְ הַתַּנּוּר שֶׁהֻסַּק, בְּכָל גַּוְנֵי אָסוּר. **אָכֵן אִם הִסִּיק הַתַּנּוּר בְּחָמֵץ וְגַם בְּעֵצִים בְּיַחַד, וְאַחַר כָּךְ אָפָה שָׁם פַּת,** דְּהָוֵי מַמָּשׁ זֶה וָזֶה גּוֹרֵם, אַף דְּדַעַת הַטַּ״ז שָׁם בְּיוֹרֶה דֵעָה (סק״ו) וְכֵן הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּסוֹף דְּבָרָיו (סק״ו) לְהַחְמִיר בְּזֶה וָזֶה גּוֹרֵם, מִכָּל מָקוֹם דַּעַת הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ וְהַשַּׁ״ךְ שָׁם בַּעֲבוֹדַת גִּלּוּלִים לְהָקֵל, וְהוּא הַדִּין בְּעִנְיָנֵנוּ לְגַבֵּי חָמֵץ, וְכֵן כַּמָּה אַחֲרוֹנִים וְהַגְּרָ״א סָתְמוּ לְהָקֵל בְּזֶה וָזֶה גּוֹרֵם וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי לְמַעְלָה, וְעַל כֵּן **בִּשְׁעַת הַדְּחָק שֶׁאֵין לוֹ בַּמָּה לֶאֱכֹל אוֹ בִּמְקוֹם הֶפְסֵד יֵשׁ לִסְמֹךְ לְהָקֵל, וְכֵן פֶּסַק הַגְּרַ״ז** (ס״י):
* **וְכֵן הַפֶּחָמִין. וּלְעִנְיַן הַשֶּׁלְהֶבֶת, כָּל זְמַן שֶׁהִיא קְשׁוּרָה בְּגַחֶלֶת הֲרֵי הִיא כְּגַחֶלֶת,** כְּמוֹ שֶׁהוֹכִיחוּ הָרַשְׁבָּ״א (ביצה לט. ד״ה גמ׳) וְהָרֹא״ש שָׁם (פ״ה סי׳ י) בְּבֵיצָה ל״ט (ע״א) עַיֵּן שָׁם, וְכֵן כָּתַב הַטַּ״ז בְּיוֹרֶה דֵעָה רֵישׁ סִימָן קמ״ב (סק״ג). **וְאִם אֵינָהּ קְשׁוּרָה בַּגַּחֶלֶת, דַּעַת הַחֹק יַעֲקֹב** (סק״ו) **לְהַחְמִיר גַּבֵּי חָמֵץ** וּכְמוֹ דְּמַחְמְרִינַן בַּשַּׁ״ס (ו.) לְעִנְיַן הֶקְדֵּשׁ, מִשּׁוּם גְּזֵרָה דִּלְמָא אָתֵי לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בַּגַּחֶלֶת גּוּפָא, וּבְחֹק יוֹסֵף (סק״ח) דָּחָה זֶה עַל פִּי מַה דְּאָמְרִינַן בַּשַּׁ״ס פְּסָחִים דַּף י״א (ע״א) אִיהוּ מְחַזֵּר אַחֲרֶיהָ לְשָׂרְפָהּ מֵיכַל קָאָכִיל לָהּ, וְאֵין בָּזֶה כְּדֵי לִדְחוֹת דִּבְרֵי חֹק יַעֲקֹב, דְּשָׁאנֵי הָכָא שֶׁהֲרֵי עַל כָּל פָּנִים רוֹצֶה לֵהָנוֹת מִשַּׁלְהַבְתָּהּ וְשַׁפִּיר אִיכָּא לְמֵחַשׁ שֶׁיָּבוֹא לֵהָנוֹת מִגַּחֶלֶת וּפָשׁוּט, **וּלְפִי זֶה אָסוּר לְהִתְחַמֵּם נֶגֶד הַשֶּׁלְהֶבֶת אוֹ לְהַדְלִיק נֵר מִמֶּנָּה וְכַדּוֹמֶה שְׁאָר הֲנָאוֹת:**

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

שֶׁבָּהֶן הַפַּת נֶאֱפֵית (כ) נִכָּר יוֹתֵר וְנִרְאֶה שִׁבְחָן לָעֵינַיִם, וּכְמוֹ חַד גּוֹרֵם הוּא. וַאֲפִלּוּ אִם בְּשָׁעָה שֶׁנָּתַן הַפַּת לְתוֹךְ הַתַּנּוּר כְּבָר נֶהְפַּךְ הֶחָמֵץ לְגֶחָלִים אוֹ אֲפִלּוּ לְאֵפֶר חַם וְנֶאֱפָה עַל יָדָן, גַּם כֵּן אָסוּר, (כא) שֶׁהֲרֵי בְּחָמֵץ גַּם גֶּחָלִים וְאֶפְרָן אָסוּר, וְכֵיוָן שֶׁהַפַּת נֶאֱפָה מֵחֻמָּם מִנְכַּר שִׁבְחָם בַּפַּת כְּמוֹ בָּעֵצִים. וַאֲפִלּוּ אִם גָּרַף הָאֵפֶר וְהַגֶּחָלִים וְאָפָה וּבִשֵּׁל נֶגֶד חֻמּוֹ לְבַד, גַּם כֵּן אוֹסְרִים (כב) כַּמָּה אַחֲרוֹנִים הַפַּת וְהַתַּבְשִׁיל, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה אסורים): (יג) **בַּהֲנָאָה.** וַאֲפִלּוּ אִם נִתְעָרֵב הַפַּת בְּכִכָּרוֹת אֲחֵרוֹת וְאֵינוֹ נִכָּר, (כג) כֻּלָּן אֲסוּרוֹת בַּהֲנָאָה, (כד) וְאֵין לוֹ תַּקָּנָה לְהַתִּיר פַּת אוֹ תַּבְשִׁיל זֶה עַל יְדֵי פִּדְיוֹן דְּמֵי הֲנָאַת הֶחָמֵץ שֶׁיַּשְׁלִיךְ הַדָּמִים לְאִבּוּד [כְּמוֹ שֶׁמְּבֹאָר בְּיוֹרֶה דֵעָה סִימָן ק״י בַּשַּׁ״ךְ סָעִיף קָטָן ב׳ וּבְסִימָן קמ״ב (סק״ח)]. וְכָתְבוּ (כה) הָאַחֲרוֹנִים דְּיֵשׁ עַל כָּל פָּנִים תַּקָּנָה לִמְכֹּר הַפַּת לְעַכּוּ״ם חוּץ מִדְּמֵי אִסּוּר שֶׁבּוֹ, דְּהַיְנוּ שֶׁיְּנַכֶּה דְּמֵי הֲנָאַת הֶחָמֵץ שֶׁהִסִּיק בּוֹ הַתַּנּוּר מִדְּמֵי הַפַּת וְהַתַּבְשִׁיל שֶׁנּוֹטֵל מֵהָעַכּוּ״ם, וְנִמְצָא שֶׁאֵינוֹ נֶהֱנֶה כְּלָל מֵהֶחָמֵץ שֶׁהִסִּיק בּוֹ, (כו) רַק שֶׁיִּזָּהֵר לְפָרֵר הַפַּת קֹדֶם שֶׁיִּמְכְּרֶנּוּ לְהָעַכּוּ״ם [אִם הוּא מָקוֹם שֶׁנּוֹהֲגִין הֶתֵּר בְּפַת עַכּוּ״ם], דְּאִם לֹא יְפָרֵר חָיְשִׁינַן שֶׁיַּחֲזֹר וְיִמְכְּרֶנּוּ לְיִשְׂרָאֵל. (כז) וַאֲפִלּוּ בְּלֹא נִתְעָרֵב פַּת אוֹ תַּבְשִׁיל זֶה בַּאֲחֵרִים גַּם כֵּן יֵשׁ תַּקָּנָה זוֹ דִּמְכִירָה, (כח) וְיֵשׁ מִי שֶׁאוֹסֵר אִם לֹא נִתְעָרְבָה, (כט) וּבִמְקוֹם הֶפְסֵד מְרֻבֶּה אוֹ שְׁעַת הַדְּחָק יֵשׁ לִסְמֹךְ לְהָקֵל: (יד) **וְכֵן הַפֶּחָמִין.** וְהוּא הַדִּין אֶפְרָן וְכַנַּ״ל, וְלָכֵן אָסוּר לְהִתְחַמֵּם אֵצֶל הַפֶּחָמִין אוֹ לֵהָנוֹת לְאוֹרוֹ וּכְהַאי גַּוְנָא, וְכֵן בְּאֶפְרָן לְכַבֵּס בָּהֶן בְּגָדִים וְכַדּוֹמֶה. וּמִכָּל מָקוֹם מֻתָּר לְכַסּוֹת בָּהֶן דַּם שְׁחִיטָה, דְּמִצְוֹת לָאו לֵהָנוֹת נִתְּנוּ [אַחֲרוֹנִים]: (טו) **שֶׁלּוֹ.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁל חָמֵץ. וְאִם נִתְעָרֵב פֶּחָמִין שֶׁל חָמֵץ עִם פֶּחָמִין שֶׁל עֵצִים שֶׁשָּׂרְפוּ בּוֹ אֶת הֶחָמֵץ, (ל) אָסוּר לֵהָנוֹת מִכֻּלָּם, (לא) וְאֵינָם בְּטֵלִין אֲפִלּוּ בְּאֶלֶף, שֶׁהֲרֵי יֵשׁ לָהֶם הֶתֵּר הֲנָאָה בְּלֹא בִטּוּל דְּהַיְנוּ לְהַשְׁהוֹתָן עַד אַחַר הַפֶּסַח, וְדָבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַתִּירִין לֹא בָּטִיל: **ג** (טז) **קֹדֶם זְמַן אִסּוּרוֹ.** דִּלְאַחַר זְמַן אִסּוּרוֹ לֹא מְהַנֵּי שֶׁיַּפְקִירוֹ, שֶׁהֲרֵי בְּלָאו הָכִי הוֹצִיא הַכָּתוּב מֵרְשׁוּתוֹ וַאֲסָרוֹ בַּהֲנָאָה, אֶלָּא חַיָּב לְהַשְׁבִּיתוֹ וּלְבַעֲרוֹ וּכְדִלְעֵיל: (יז) **בְּמָקוֹם שֶׁהָעוֹרְבִים מְצוּיִים.** וְתָלִינַן שֶׁיֹּאכְלוּהוּ, וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן תל״ג סָעִיף ו׳ (ס״ק כח) שֶׁהֶעְתַּקְנוּ דְּדַעַת כַּמָּה אַחֲרוֹנִים דְּדִין זֶה אֵינוֹ אֶלָּא בָּרְחוֹב שֶׁהוּא מְקוֹם הֶפְקֵר וְלֹא בַּחֲצֵרוֹ: (יח) **אֶלָּא יְבַעֲרֶנּוּ.** וְהָאַחֲרוֹנִים חוֹלְקִין עַל זֶה דְּאִם הִפְקִירוֹ וּזְרָקוֹ לִמְקוֹם הֶפְקֵר קֹדֶם זְמַן

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ב (כ) רִיטְבָּ״א בְּחִדּוּשָׁיו (כו: ד״ה והתניא) וְרַ״ן (ז. ד״ה ולענין): (כא) חֹק יַעֲקֹב (סק״ז) וְהַגְּרָ״א וּפְרִי חָדָשׁ וְחֶמֶד מֹשֶׁה (ס״ג) וְהַגְּרַ״ז (ס״ח), דְּלֹא כַּמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ה) שֶׁרָצָה מִתְּחִלָּה לוֹמַר דִּבְתַנּוּר הָוֵי זֶה וָזֶה גּוֹרֵם: (כב) חֹק יַעֲקֹב (שם) וְחֶמֶד מֹשֶׁה (שם) וְהַגְּרַ״ז (ס״ט), וְכֵן כָּתַב הַשַּׁ״ךְ בְּיוֹרֶה דֵעָה סִימָן קמ״ב (סק״י) וְהוֹכִיחַ זֶה מִתּוֹסָפוֹת דַּף ע״ה (ע״א ד״ה וגרפו) עַיֵּן שָׁם, **אָכֵן לְפִי מַה שֶּׁכָּתַב הָרַמְבַּ״ן בְּמִלְחָמוֹת** (ז.) **וּבְחִדּוּשֵׁי מַהֲרַ״ם חֲלַאוָוה** (כז: ד״ה למאן) לְיַשֵּׁב הַהִיא דְּכֵיצַד צוֹלִין, **אֵין רְאָיָה לְדִין זֶה,** דְּאָפְשָׁר דִּלְמַסְקָנַת הַשַּׁ״ס שָׁם קֵילָא יוֹתֵר מִגֶּחָלִים וְאֵפֶר דְּאֵין בָּזֶה מַמָּשׁ כְּלָל, וְאֶפְשָׁר דְּדָמֵי לְשַׁלְהֶבֶת, וּמְצָאתִי לְהַבֵּית מֵאִיר עַל יוֹרֶה דֵעָה בְּסִימָן קמ״ב סָעִיף ד׳ שֶׁהֵעִיר גַּם כֵּן בָּזֶה **וְצָרִיךְ עִיּוּן:** (כג) אַחֲרוֹנִים: (כד) שַׁ״ךְ וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ו) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים, **מִיהוּ לְאַחַר הַפֶּסַח מֻתָּר עַל יְדֵי אוֹתָהּ תַּקָּנָה כִּמְבֹאָר לְקַמָּן בְּסִימָן תמ״ז סָעִיף י״א, וְאֶפְשָׁר דְּבָזֶה יֵשׁ לִסְמֹךְ עַל הַלְּבוּשׁ אֲפִלּוּ בְּלֹא תַּעֲרוֹבוֹת:** (כה) שַׁ״ךְ מָגֵן אַבְרָהָם (שם) בְּמַסְקָנָתוֹ וְחֹק יַעֲקֹב (סק״ז) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ד) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (כו) אַחֲרוֹנִים: (כז) שַׁ״ךְ בְּיוֹרֶה דֵעָה סִימָן קמ״ב סָעִיף קָטָן ח׳ וְכֵן מַשְׁמַע מִמָּגֵן אַבְרָהָם (שם) בְּמַסְקָנָתוֹ: (כח) כֵּן מַשְׁמַע בַּפְּרִי חָדָשׁ סִימָן תמ״ז (ס״א ד״ה וביאר), וְעַיֵּן בְּבֵית מֵאִיר בְּיוֹרֶה דֵעָה סִימָן קמ״ב (ס״ג) שֶׁמְּצַדֵּד גַּם כֵּן הָכִי לְפִי פֶּסַק הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ שָׁם, וְדָחָה רְאָיַת הַשַּׁ״ךְ מִירוּשַׁלְמִי (פ״ג דערלה ה״א) דְּקֻשְׁיַת הַיְרוּשַׁלְמִי קָאֵי אַסֵּיפָא דְּנִתְעָרֵב: (כט) הַגְּרַ״ז (ס״ט), וְקֻשְׁיַת הַבֵּית מֵאִיר (שם) מִמַּה דְּקַיְימָא לָן בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ שָׁם דְּהוֹלָכַת הֲנָאָה בָּעִינַן מִכָּל הַפַּת מִשּׁוּם דְּכָל גּוּפוֹ אִסּוּר וְאֵיךְ נַתִּיר לִמְכֹּר חוּץ מִדְּמֵי אִסּוּר, אֵינָהּ מֻכְרַחַת, דְּאָפְשָׁר שֶׁהֶחְמִירוּ לְשַׁוְיֵהּ כְּכָל גּוּפוֹ אִסּוּר בְּמָקוֹם שֶׁנִּשְׁאָר אִסּוּר אֶצְלוֹ וְנֶהֱנֶה מִמֶּנּוּ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּשֶׁמּוֹכְרוֹ לְעַכּוּ״ם, וּפַשְׁטוּת הַיְרוּשַׁלְמִי (שם) מַשְׁמַע דְּקָאֵי אֲרֵישָׁא וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הָרַ״ן (ז. ד״ה ולענין) וֶהֱבִיאוֹ הַשַּׁ״ךְ שָׁם וְכֵן הֶעְתִּיקוּהוּ בְּחִדּוּשֵׁי הָרִיטְבָּ״א לַעֲבוֹדָה זָרָה (מט: ד״ה וכתב) וּבְחִדּוּשֵׁי מַהֲרַ״ם חֲלַאוָוה (כז: ד״ה ולענין), וּמוּכָח מִדִּבְרֵיהֶם דְּאֲרֵישָׁא קָאֵי, וּמַה שֶּׁהֵבִיא הַבֵּית מֵאִיר לְהוֹכִיחַ מֵהָרַ״ש (ערלה פ״ג משנה ו, ז, ח) אֵינוֹ רְאָיָה וְדוּק: (ל) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ה) בְּשֵׁם מַהֲרִי״ל (הל׳ ערב פסח): (לא) הַגְּרַ״ז (ס״ח) וְכֵן כָּתַב בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר, וּבְמַהֲרִי״ל גּוּפָא (שם) כָּתַב דְּהָתָם בְּסִימָן תק״ז (ס״ב) דְּמַרְבֶּה עֲלֵיהֶם עֵצִים וּמַסִּיקָן מִשּׁוּם דְּאֵינָן בְּנֵי אֲכִילָה, וּפֵרוּשׁוֹ נִרְאֶה דִּמְחַלֵּק בָּזֶה דִּבְפֶחָמִין דְּאָתוּ מִכֹּחַ דְּבַר אֹכֶל דָּנִין בָּהֵן לְעִנְיַן בִּטּוּל כְּמוֹ הָאֹכֶל דְּאָתוּ מֵחַמָּתֵיהּ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּעֵצִים, וְהַגָּאוֹן רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר נִדְחַק בְּבֵאוּרוֹ:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת פֶּסַח סִימָן תמו

תמו מִי שֶׁמּוֹצֵא חָמֵץ בְּתוֹךְ הַמּוֹעֵד. וּבוֹ ד׳ סְעִיפִים:

א מֵימְרָא דְּרַב פְּסָחִים ו׳ (ע״א).
ב אָרְחוֹת חַיִּים (הלכות חמץ ומצה אות כח).

א [א]הַמּוֹצֵא חָמֵץ (א) * בְּבֵיתוֹ, אִם הוּא בְּחֹל הַמּוֹעֵד (א) יוֹצִיאֶנּוּ (ג) [ב] (ב) וִיבַעֲרֶנּוּ מִיָּד, וְאִם הוּא יוֹם טוֹב (ג) יִכְפֶּה עָלָיו (ג) [ג] כְּלִי עַד הַלַּיְלָה וְאָז יְבַעֲרֶנּוּ. (ד) (לְפִי (ה) * שֶׁלֹּא יוּכַל לְטַלְטְלוֹ בְּיוֹם טוֹב (ריב״ש (סי׳ תא)), גַּם (ו) לְשָׂרְפוֹ בִּמְקוֹמוֹ (ז) אָסוּר) (ר״ן (ג: ד״ה המוצא)): **ב** [ב]וְיֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר דְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי דִּינוֹ (ד) [ד] כְּחֹל הַמּוֹעֵד (ח) לְעִנְיָן זֶה:

בַּאֵר הֵיטֵב

א (א) **בְּבֵיתוֹ.** וְאִם הָחָמֵץ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים הֲרֵי הוּא כְּשֶׁל הָפְקֵר, וְאָסוּר לְטַלְטְלוֹ אַף כְּשֶׁהוּא מַזִּיק לְרַבִּים. רִיבַ״ש (סי׳ תא): (ג) **וִיבַעֲרֶנּוּ.** וִיבָרֵךְ עַל בִּעוּר חָמֵץ אַף עַל פִּי שֶׁכְּבָר בִּטֵּל, וְכָל שֶׁכֵּן אִם נִתְחַמְּצָה לוֹ עִסָּה בְּפֶסַח שֶׁזֶּה לֹא הָיָה בִּכְלַל הַבִּטּוּל שֶׁיְּבָרֵךְ עַל בִּעוּרָהּ. וְדַוְקָא בְּחָמֵץ גָּמוּר אֲבָל חִטָּה שֶׁנִּמְצֵאת בְּתַבְשִׁיל דְּאֵינוֹ חָמֵץ גָּמוּר נִרְאֶה לִי דְּלֹא יְבָרֵךְ עָלֶיהָ, וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן תל״ה סָעִיף קָטָן ג׳ מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי שָׁם. וְכֵן אֵין לְבָרֵךְ עַל הַתַּעֲרֹבֶת מַשֶּׁהוּ: (ג) **כְּלִי.** דַּעַת הַטּוּר אֲפִלּוּ לֹא בִּטְּלוֹ כְּגוֹן שֶׁנִּתְחַמֵּץ בְּיוֹם טוֹב דְּעוֹבֵר עַל בַּל יֵרָאֶה, אֲפִלּוּ הָכִי אָסוּר לְבַעֲרוֹ, וַאֲפִלּוּ טִלְטוּל לֹא הִתִּירוּ כְּגוֹן לְהָטִיל אוֹתוֹ לַיָּם אוֹ לִזְרוֹת לָרוּחַ. אָכֵן בֶּאֱמֶת דַּעַת שְׁאָר גְּדוֹלֵי פּוֹסְקִים מְבֹאָר דַּוְקָא בְּבִטֵּל דְּאֵינוֹ עוֹבֵר עַל בַּל יֵרָאֶה סַגִּי בִּכְפִיַּת כְּלִי, אֲבָל בְּלֹא בִּטְּלוֹ אָתֵי לָאו דְּבַל יֵרָאֶה וְדָחֵי עַל כָּל פָּנִים טִלְטוּל דְּרַבָּנָן, וַאֲפִלּוּ לִשְׂרֹף מֻתָּר דְּאָמְרִינַן מִתּוֹךְ שֶׁהֻתְּרָה הַבְעָרָה לְצֹרֶךְ הֻתְּרָה שֶׁלֹּא לְצֹרֶךְ, וְכֵן פָּסַק הַבַּ״ח (ס״א). אֲבָל הַסְכָּמַת רֹב הָאַחֲרוֹנִים דְּאֵין לוֹ תַּקָּנָה אֶלָּא בִּכְפִיַּת כְּלִי, וַאֲפִלּוּ עַל יְדֵי אֲמִירָה לְאֵינוֹ יְהוּדִי לִזְרֹק לַיָּם גַּם כֵּן לֹא הִתִּירוּ, וְכֵן מַסִּיק הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ב). מִכָּל מָקוֹם הֵיכָא דְּנָהוּג הֶתֵּר נָהוּג וְיֵשׁ לָהֶם עַל מַה שֶּׁיִּסְמֹכוּ, עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וְחֹק יַעֲקֹב (סק״ג). וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן שכ״ה סָעִיף ב׳ כָּתַב רַמָ״א כְּגוֹן לְהוֹצִיא חָמֵץ מִבֵּיתוֹ בְּפֶסַח, וְדוּק: **ב** (ד) **כְּחֹל הַמּוֹעֵד.** וּמִכָּל מָקוֹם נָכוֹן

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

שֶׁהָיָה לוֹ חָמֵץ בְּבֵית אֵינוֹ יְהוּדִי וְשָׁכַח לְמָכְרוֹ וְאַחַר חֲצוֹת נִזְכַּר, וְהוּא בִּטֵּל חֲמֵצוֹ קֹדֶם חֲצוֹת כַּנָּהוּג, וְשָׁאַל אֵיךְ לַעֲשׂוֹת, וְהוֹרָה לוֹ בְּדֶרֶךְ עֵצָה שֶׁיַּנִּיחֶנּוּ בִּמְקוֹם הָפְקֵר לִכְלָבִים אוֹ לַחֲזִירִים, וְאִם יִזְכּוּ בּוֹ אֵינוֹ יְהוּדִי יוּכַל לִקְנוֹתוֹ מֵהֶם אַחַר הַפֶּסַח בְּזוֹל אוֹ יַחֲזִירוּ לוֹ. כִּי מִסְּתָמָא הָאֵינוֹ יְהוּדִי שֶׁהֶחָמֵץ בְּבֵיתוֹ לֹא יַנִּיחַ לִכְלָבִים לְהַפְסִיד וְיִזְכֶּה בּוֹ, וְאַחַר כָּךְ אוּלַי יַחֲזִיר לוֹ כֵּיוָן שֶׁמַּכִּירוֹ, וְעַיֵּן שָׁם שֶׁהֶאֱרִיךְ בְּדִבְרֵי הַגָּהוֹת מַיְמוֹנִיּוֹת (פ״ג הי״א אות כ) בְּשֵׁם (רִיבַ״ש) [רִיבַ״ק] שֶׁמִּמֶּנּוּ מְקוֹר דִּין זֶה, וְעַיֵּן בְּדִבְרֵי הָאַחֲרוֹנִים לְעֵיל סִימָן תל״ג סָעִיף ו׳:

א [ב] **וִיבַעֲרֶנּוּ.** עַיֵּן בַּאֵר הֵיטֵב, וְעַיֵּן בְּשׁוּ״ת נוֹדָע בִּיהוּדָה מַהֲדוּרָה תִּנְיָנָא (או״ח) סִימָן ס״א שֶׁמּוֹכִיחַ דְּגַם בְּתוֹךְ הַפֶּסַח שַׁיָּךְ עֲשֵׂה דְּתַשְׁבִּיתוּ, הִלְכָּךְ אַף עַל פִּי שֶׁבִּטֵּל יֵשׁ מִצְוַת עֲשֵׂה דְּרַבָּנָן וְצָרִיךְ לְבָרֵךְ, עַיֵּן שָׁם וּמַה שֶּׁכָּתַבְתִּי לְעֵיל רֵישׁ סִימָן תמ״ג (סק״א): [ג] **כְּלִי.** עַיֵּן בַּאֵר הֵיטֵב, וְעַיֵּן בִּמְקוֹם שְׁמוּאֵל סִימָן כ״ו מַה שֶּׁכָּתַב בָּזֶה עַל דִּבְרֵי הָרַמְבַּ״ם וְהָרַב הַמַּגִּיד וְהַכֶּסֶף מִשְׁנֶה פֶּרֶק ג׳ מֵהִלְכוֹת חָמֵץ (ה״ח). וְעַיֵּן בְּשׁוּ״ת בַּ״ח סִימָן קכ״ד דְּהָא דְּאָמְרִינַן כְּשֶׁנִּתְחַמֵּץ בְּפֶסַח אֵינוֹ בִּכְלַל הַבִּטּוּל וּמֻתָּר לְשָׂרְפוֹ אֲפִלּוּ בְּיוֹם טוֹב, הֵינוּ מִשּׁוּם דְּנֻסַּח כָּל חֲמִירָא אֵין בְּמַשְׁמַע רַק מַה שֶּׁנִּתְחַמֵּץ כְּבָר, אֲבָל אִם בִּטֵּל בְּפֵרוּשׁ גַּם כָּל הֶחָמֵץ שֶׁיִּתְחַמֵּץ וְיָבוֹא לִרְשׁוּתוֹ אַחַר כָּךְ, שׁוּב אֵינוֹ עוֹבֵר עָלָיו דְּבַר תּוֹרָה, וְאִם כֵּן אַף קֶמַח שֶׁנִּתְחַמֵּץ בְּיוֹם טוֹב אֵינוֹ רַשַּׁאי לְשָׂרְפוֹ בְּיוֹם טוֹב. וְעַיֵּן שָׁם בְּדִין תַּרְנְגֹלֶת שֶׁנִּמְצָא בָּהּ חִטָּה, וּמְבֹאָר לְקַמָּן סִימָן תמ״ז (ס״ג) וְסִימָן תס״ז (סעיפים י, יב, יד, טו): **ב** [ד] **כְּחֹל הַמּוֹעֵד.** עַיֵּן בַּאֵר הֵיטֵב, וְכָתַב בְּשׁוּ״ת שַׁאֲגַת

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

הָאִסּוּר, שׁוּב אֵין עָלָיו חוֹבַת בִּעוּר כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן תל״ג (ס״ו) [וְיֵשׁ מְצַדְּדִין לְפָרֵשׁ דְּגַם דַּעַת הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ כֵּן הוּא אֶלָּא דְּמַיְרֵי בְּגַוְנֵי אַחֲרִיתָא, עַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ז) וְחֹק יַעֲקֹב (ס״ק יא) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים], אֶלָּא (לג) דַּאֲפִלּוּ אִם הִנִּיחוֹ בְּמָקוֹם הַמֻּפְקָר לַכֹּל צָרִיךְ שֶׁיַּפְקִירֶנּוּ לְגַמְרֵי בְּפִיו וּבְלִבּוֹ, וְלֹא יִהְיֶה בְּדַעְתּוֹ בִּשְׁעַת הֶפְקֵר לַחֲזֹר וְלִזְכּוֹת בּוֹ לְאַחַר הַפֶּסַח, שֶׁאִם יֵשׁ בְּדַעְתּוֹ כֵּן אֵינוֹ הֶפְקֵר גָּמוּר כָּל זְמַן שֶׁלֹּא זָכָה בּוֹ אַחֵר:

א (א) **יוֹצִיאֶנּוּ וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר יוֹצִיאֶנּוּ (א) מֵרְשׁוּתוֹ מִיָּד שֶׁלֹּא יָבוֹא לִידֵי מִכְשׁוֹל אֲכִילָה קֹדֶם הַבִּעוּר: (ב) **וִיבַעֲרֶנּוּ מִיָּד.** [א]וְאִם צָרִיךְ לְבָרֵךְ עַל בִּעוּר חָמֵץ הֵיכָא שֶׁכְּבָר בָּדַק וּבִטֵּל כְּדִינוֹ קֹדֶם פֶּסַח, עַיֵּן בְּסוֹף סִימָן תל״ה בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ה): (ג) **יִכְפֶּה עָלָיו כְּלִי.** דְּדִלְמָא אָתֵי לְמֵיכְלֵיהּ: (ד) **לְפִי וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּאִם הָיָה מֻתָּר לְטַלְטֵל (ג) הָיָה צָרִיךְ לְהוֹצִיאוֹ לַחוּץ אוֹ לְשָׂרְפוֹ, וְלֹא הָיוּ מַתִּירִין לְהַשְׁהוֹת בַּבַּיִת עַל יְדֵי כְּפִיַּת כְּלִי: (ה) **שֶׁלֹּא יוּכַל וְכוּ׳.** דְּמֻקְצֶה הוּא, (ג) דְּהָא אָסוּר בַּאֲכִילָה וּבַהֲנָאָה: (ו) **לְשָׂרְפוֹ בִּמְקוֹמוֹ.** אֲפִלּוּ אֵינוֹ מֵזִיז (ד) הֶחָמֵץ כְּלָל, מִפְּנֵי שֶׁהוּא הַבְעָרָה שֶׁלֹּא לְצֹרֶךְ הַיּוֹם. וְהִנֵּה מִסְּתִימַת הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ מַשְׁמַע (ה) דַּאֲפִלּוּ בְּחָמֵץ שֶׁלֹּא בִּטְּלוֹ, כְּגוֹן שֶׁנִּתְחַמֵּץ בְּיוֹם טוֹב דְּאִי אֶפְשָׁר לְבַטְּלוֹ, וְעוֹבֵר עַל בַּל יֵרָאֶה, אֲפִלּוּ הָכִי אֵין תַּקָּנָה רַק בִּכְפִיַּת כְּלִי. אֲבָל הַרְבֵּה פּוֹסְקִים סוֹבְרִים (ו) דְּדַוְקָא בְּחָמֵץ שֶׁבִּטְּלוֹ קֹדֶם יוֹם טוֹב דְּאֵינוֹ עוֹבֵר בְּבַל יֵרָאֶה, רַק מִדְּרַבָּנָן צָרִיךְ בִּעוּר כְּדֵי שֶׁלֹּא יָבֹא לֶאֱכֹל, סַגִּי בִּכְפִיַּת כְּלִי, אֲבָל בְּחָמֵץ שֶׁלֹּא בִּטֵּל אָתֵי לָאו דְּבַל יֵרָאֶה וְדָחֵי עַל כָּל פָּנִים טִלְטוּל דְּרַבָּנָן, וְעַל כֵּן מֻתָּר לְטַלְטְלוֹ וּלְהַשְׁלִיכוֹ לַנָּהָר אוֹ לְבֵית הַכִּסֵּא אוֹ לְפָרְרוֹ (ז) וְלִזְרֹק לָרוּחַ. וַאֲפִלּוּ לִשְׂרֹף מֻתָּר (ח) לְכַמָּה פּוֹסְקִים, דְּמִתּוֹךְ שֶׁהֻתְּרָה הַבְעָרָה לְצֹרֶךְ הֻתְּרָה נַמִי שֶׁלֹּא לְצֹרֶךְ בִּכְגוֹן זֶה שֶׁהוּא צֹרֶךְ הַיּוֹם קְצָת. וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים (ט) שֶׁנָּהֲגוּ הָעוֹלָם כַּדֵּעָה הָרִאשׁוֹנָה (י) וְכִסְתִימַת הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ וּבְכָל גַּוְנֵי כּוֹפִין עָלָיו כְּלִי, מִכָּל מָקוֹם הֵיכִי דְּנָהוּג כִּסְבָרָא הָאַחֲרוֹנָה נָהוּג (יא) וְאֵין לָהֶם לְבַטֵּל מִנְהָגָם. וְכָל זֶה דַּוְקָא בְּחָמֵץ גָּמוּר וּמִשּׁוּם לְתָא דְּבַל יֵרָאֶה וּבַל יִמָּצֵא, אֲבָל בְּתַבְשִׁיל שֶׁנֶּאֱסַר מִשּׁוּם שֶׁמָּצָא בּוֹ חִטָּה וְכַדּוֹמֶה, אֲפִלּוּ לִסְבָרָא אַחֲרוֹנָה אָסוּר לְבַעֲרוֹ בְּיוֹם טוֹב (יב) אֶלָּא יִכְפֶּה עָלָיו כְּלִי וְיַשְׁהֶנּוּ עַד חֹל הַמּוֹעֵד, וְהִסְכִּימוּ הַרְבֵּה אַחֲרוֹנִים (יג) דַּאֲפִלּוּ נִמְצָא הַחִטָּה בַּתַּבְשִׁיל בִּשְׁבִיעִי שֶׁל פֶּסַח, דְּאִם יַשְׁהֶנּוּ עַד שֶׁנִּכְנָס יוֹם הָאַחֲרוֹן יִהְיֶה מֻתָּר לְהַשְׁהוֹתוֹ וּכְדִמְבֹאָר בְּסִימָן תס״ז סָעִיף י׳, וְנִמְצָא כְּמַשְׁהֶה הֶחָמֵץ עַל מְנָת לְקַיְּמוֹ, אֲפִלּוּ הָכִי אֵין לוֹ לְבַעֲרוֹ בְּפֶסַח וַאֲפִלּוּ עַל יְדֵי עַכּוּ״ם, אֶלָּא כּוֹפֶה עָלָיו כְּלִי וְאַחַר יוֹם טוֹב שׁוֹרֵף הַחִטָּה וְאוֹכֵל הַתַּבְשִׁיל: (ז) **אָסוּר.** וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים (יד) דְּאִם יֵשׁ נָכְרִי לְפָנָיו, יָכוֹל לַהֲטִילוֹ לַיָּם אוֹ לְבֵית הַכִּסֵּא עַל יָדוֹ, וַאֲפִלּוּ בְּחָמֵץ שֶׁכְּבָר בִּטְּלוֹ דְּאֵינוֹ צָרִיךְ בִּעוּר רַק מִדְּרַבָּנָן, מִשּׁוּם דְּטִלְטוּל עַל יְדֵי נָכְרִי הוּא שְׁבוּת דִּשְׁבוּת וּמֻתָּר בִּמְקוֹם מִצְוָה, וּכְדִמְבֹאָר לְעֵיל בְּסִימָן שכ״ה סָעִיף ב׳ וּבְסִימָן תמ״ד סָעִיף ד׳ בִּכְגוֹן זֶה עַיֵּן שָׁם. וּמִכָּל מָקוֹם (טו) אֵין הָעוֹלָם נוֹהֲגִין כֵּן, וּבְכָל גַּוְנֵי כּוֹפִין עָלָיו כְּלִי: **ב** (ח) **לְעִנְיָן זֶה.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּאִם

בֵּאוּר הֲלָכָה

א * בְּבֵיתוֹ. כָּתַב הָרִיבַ״ש בְּסִימָן ת״א, מָצָא חָמֵץ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים אָסוּר לוֹ לְהַגְבִּיהוֹ, דְּמִשָּׁעָה שֶׁהִגְבִּיהוֹ קָנָאוֹ וְעוֹבֵר עָלָיו בְּבַל יֵרָאֶה. וַאֲפִלּוּ אֵין דַּעְתּוֹ לִזְכּוֹת בּוֹ אֶלָּא מַגְבִּיהוֹ כְּדֵי לְסַלְּקוֹ מִמָּקוֹם שֶׁרַבִּים עוֹבְרִים עָלָיו כְּדֵי שֶׁלֹּא יִכָּשְׁלוּ בּוֹ נַמִי אָסוּר, עַיֵּן שָׁם טַעְמוֹ, וְלֹא דָמֵי לְהָא דְּשָׁרִינַן (לְעֵיל בְּסִימָן ש״ח סָעִיף י״ח) לְסַלֵּק קוֹץ בְּשַׁבָּת בְּכַרְמְלִית מִשּׁוּם הֶזֵּק רַבִּים, דְּקוֹץ הוּא דָבָר הַבִּלְתִּי נִרְאֶה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הָכָא לֹא שְׁכִיחַ הֶזֵּקָא כְּהָתָם עַיֵּן שָׁם, וְהֶעְתִּיקוּ הַפּוֹסְקִים דְּבָרָיו:

* **שֶׁלֹּא יוּכַל לְטַלְטְלוֹ.** עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ה), **וַאֲפִלּוּ בְּחָמֵץ דְּרַבָּנָן גַּם כֵּן אָסוּר בְּטִלְטוּל** וְכֵן כָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים. **וְאִם מְטַלְטֵל תַּבְשִׁיל וּמוֹלִיכוֹ לְמוֹרֵה הוֹרָאָה**

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ג (לג) הַגְּרַ״ז (ס״ב) בְּשֵׁם הַפּוֹסְקִים: **א** (א) טַ״ז (סק״א) וְחֶמֶד מֹשֶׁה (סק״א): (ג) מוּכָח מַרְשִׁ״י (ו. ד״ה כופה) וְרַ״ן (ב: ד״ה המוצא) עַיֵּן שָׁם: (ג) בֵּית יוֹסֵף (ד״ה כתוב בהגהות) בְּשֵׁם רִיבַ״ש (סי׳ תא): (ד) הַגְּרָ״א וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (ה) אַחֲרוֹנִים וְכֵן כָּתַב הַגְּרָ״א: (ו) רַשִׁ״י (שם) וְהָעִטּוּר (ח״ב קיט:) וְרִיאַ״ז (שלטי הגבורים ב: אות ה) וְהָאוֹר זָרוּעַ (ח״ב סי׳ רנו) וְהַסְּמַ״ג עֲשִׂין (לט) וְרַשְׁבָּ״א בִּתְשׁוּבָה (ח״א) סִימָן ע״א וְרַבֵּנוּ יְחִיאֵל בַּטּוּר וְרַ״ן (ב: ד״ה המוצא) וְרִיבַ״ש (סי׳ תא) וּסְמַ״ק (מצוה צח) וְהָאֲגֻדָּה (פסחים אות ו) וְהַכֹּל בּוֹ (סי׳ מח): (ז) מָאוֹר בְּפֶרֶק קַמָּא דִּפְסָחִים (ה. ד״ה א״ר יהודה), דְּאֵינוֹ מְלָאכָה דְּאוֹרַיְיתָא, וּמַה שֶּׁגִּמְגֵּם בָּזֶה הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ב) עַיֵּן בְּהַגְּרַ״ז סָעִיף ו׳ וּבְמַה שֶּׁכָּתַבְנוּ לְעֵיל סִימָן שי״ט בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה מפזר), וּלְעִנְיָן מְפָרֵר עַיֵּן מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל: (ח) הַיְינוּ הַסְּמַ״ג וְהָאוֹר זָרוּעַ וְהָרַשְׁבָּ״א הַנַּ״ל וְרַבֵּנוּ יְחִיאֵל וְרַ״ן וְרִיבַ״ש וּסְמַ״ק וְהָאֲגֻדָּה (הנ״ל): (ט) מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ג) וְהַגְּרַ״ז וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (י) שֶׁהוּא דַּעַת הָרַמְבַּ״ם (פ״ג ה״ח), וְעַיֵּן בְּמַהֲרַ״ם חֲלַאוָוה (ו. ד״ה אמר) שֶׁהֶחְזִיק בְּדֵעָה זוֹ בַּאֲרִיכוּת וּמִטַּעַם דְּהֶעֱמִידוּ חֲכָמִים דִּבְרֵיהֶם בְּשֵׁב וְאַל תַּעֲשֶׂה, וּמִמֵּילָא אֵינוֹ עוֹבֵר בְּבַל יֵרָאֶה כֵּיוָן שֶׁהוּא אָנוּס בְּתַקָּנַת חֲכָמִים וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הַכֶּסֶף מִשְׁנֶה, וְיֵשׁ עוֹד טְעָמִים בָּזֶה וּכְמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר בַּמָּגֵן אַבְרָהָם (שם) וְקִצַּרְנוּ: (יא) בַּ״ח (ס״ב ד״ה פסק) וּמָגֵן אַבְרָהָם (שם) וְחֹק יַעֲקֹב (סק״ג) וְהַגְּרַ״ז (ס״ו) וְחֶמֶד מֹשֶׁה (ס״ב): (יב) בַּ״ח (שם) וּמָגֵן אַבְרָהָם (שם) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (יג) אֵלִיָּה רַבָּה (סק״ג) וְחָכָם צְבִי (סי׳ פו) וְהַגְּרַ״ז בְּקוּנְטְרֵס אַחֲרוֹן סָעִיף קָטָן ב׳ וּבֵית מֵאִיר בְּסִימָן תס״ז סָעִיף י׳, דְּלֹא כַּמָּגֵן אַבְרָהָם (שם) וְחֹק יַעֲקֹב (סק״ו): (יד) שְׁלַ״ה (פסחים נר מצוה אות טז) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב) וְהַגְּרַ״ז (ס״ו): (טו) מָגֵן אַבְרָהָם (שם), וּמִשּׁוּם דְּחָיְישִׁינַן שֶׁיֹּאמַר הָעַכּוּ״ם כְּשָׁפִים אָנוּ עוֹשִׂים. וְאֵלִיָּה רַבָּה (שם) כָּתַב דְּחָיְישִׁינַן שֶׁיֹּאכְלֶנּוּ הַכּוּתִי מִשּׁוּם דְּרֹב פְּעָמִים אֵין הוֹלְכִים עִמּוֹ לַנָּהָר:

ליקוטי דברי הרב: א] ובשו״ע הרב (סעיפים א-ב) כתב: ויברך אשר קדשנו במצותיו וצונו על ביעור חמץ אע״פ שכבר ביטל כל חמצו בליל י״ד מכל מקום חייב לבערו מדברי סופרים שמא ישכח ויאכלנה וחייב לברך כמו שמברכין על כל מצות מדברי סופרים וכו׳. במה דברים אמורים כשמבערו לאחר שהגיעה שעה ששית אבל כשמבערו קודם שעה ששית אין צריך לברך עליו אע״פ שכבר גמר לבער כל החמץ שהיה ידוע לו בשעת הבדיקה וכו׳. ואפשר שאף כשמבער משעה ששית ואילך עד הלילה אין צריך לברך עליו אלא אם כן מבערו בתוך הפסח וכו׳, וספק ברכות להקל.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah